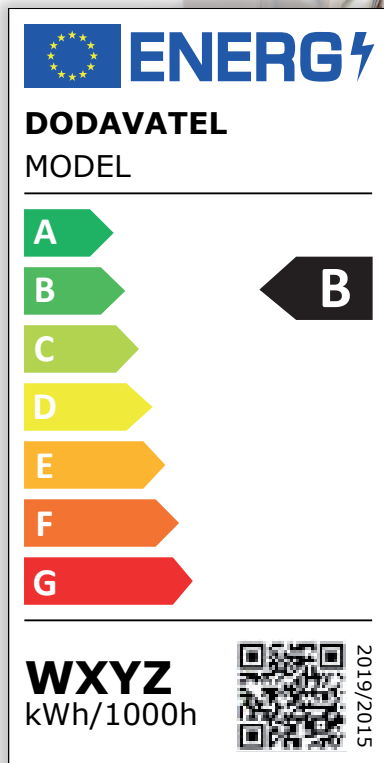

STRUČNÝ MANUÁL
O ENERGETICKÉM ŠTÍTKOVÁNÍ
PRO VÝROBCE, DOVOZCE
A PRODEJCE

VÝROBA A/NEBO DOVOZ SVĚTELNÝCH ZDROJŮ A SVÍTIDEL

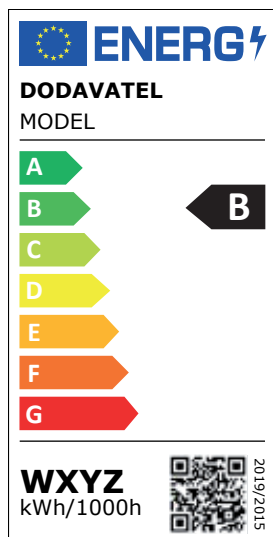

ENERGETICKÝ ŠTÍTEK A EKODESIGN

Světelné zdroje a výrobky obsahující světelné zdroje musí splňovat legislativní požadavky na ekodesign a energetické štítky.

Energetický štítek podporuje spotřebitele i profesionální zákazníky ve výběru energeticky úsporných produktů již více než 25 let. Energetický štítek také motivuje výrobce a napomáhá jim ve vývoji účinnějších spotřebičů. Energetická náročnost i náklady na energie díky energetickému štiťkování dlouhodobě významně klesly.

Ekodesign je soubor povinných požadavků na minimální energetickou účinnost a jiných funkčních požadavků, které musí produkty splňovat, aby mohly být uvedeny na evropský trh.

NOVÁ NAŘÍZENÍ PRO SVĚTELNÉ ZDROJE

Energetické štítky pro světelné zdroje i nařízení o ekodesignu se od 1. září 2021 změnilo. Některé nejdůležitější změny jsou:

- Nový štítek má škálu A až G stejně jako většina ostatních spotřebičů. Třídy A+ a A++ již na novém štítku nejsou.
- Výrobci a dovozci produktů s energetickým štítkem musí své zboží zaregistrovat v evropské databázi (**EPREL**).
- Světelný zdroj má energetický štítek a je vždy zaregistrován v databázi EPREL. Naopak svítidlo (výrobek obsahující světelný zdroj) nemá energetický štítek, není tedy ani zaregistrováno v databázi EPREL.

JAKÉ JSOU TYPY PRODUKTŮ V OBLASTI SVĚTELNÉ TECHNIKY Z POHLEDU NOVÝCH NAŘÍZENÍ?

	Typ 1	Typ 2	Typ 3	Typ 4
Z POHLEDU NAŘÍZENÍ:	SVĚTELNÝ ZDROJ		VÝROBEK OBSAHUJÍCÍ SVĚTELNÝ ZDROJ	
POPIS	Klasický světelný zdroj	Produkt, který nelze rozebrat pro ověření bez trvalého poškození světelného zdroje.	Produkt, ve kterém lze světelný zdroj nahradit pomocí běžného nářadí a z kterého lze světelný zdroj vyjmout pro ověření.	Produkt, ve kterém nelze světelný zdroj nahradit pomocí běžného nářadí, ale světelný zdroj lze vyjmout pro ověření
PŘÍKLAD	Žárovka, výbojka, LED modul	Nerozebíratelný nábytek (zrcadlo s osvětlením), nerozebíratelné svítidlo (zcela uzavřená svítidla, některá stolní svítidla)	Obvyklá svítidla se světelným zdrojem	Svítidla s technickým odůvodněním nenahraditelnosti světelného zdroje a předřadníku vycházející z funkce výrobku
POVINNOST	Energetický štítek, registrace v EPREL	Energetický štítek, registrace v EPREL. Celý produkt musí splňovat požadavky na světelný zdroj jako typ 1.	Světelné zdroje musí splňovat stejné požadavky jako typ 1. V návodu je uvedená energetická třída obsaženého světelného zdroje.	Světelné zdroje musí splňovat stejné požadavky jako typ 1. V návodu je uvedená energetická třída obsaženého světelného zdroje.

Poznámka: Evropské nařízení neobsahuje označování typů výrobků 1 až 4. Toto zařazení je zde uvedeno pouze pro přehlednost.

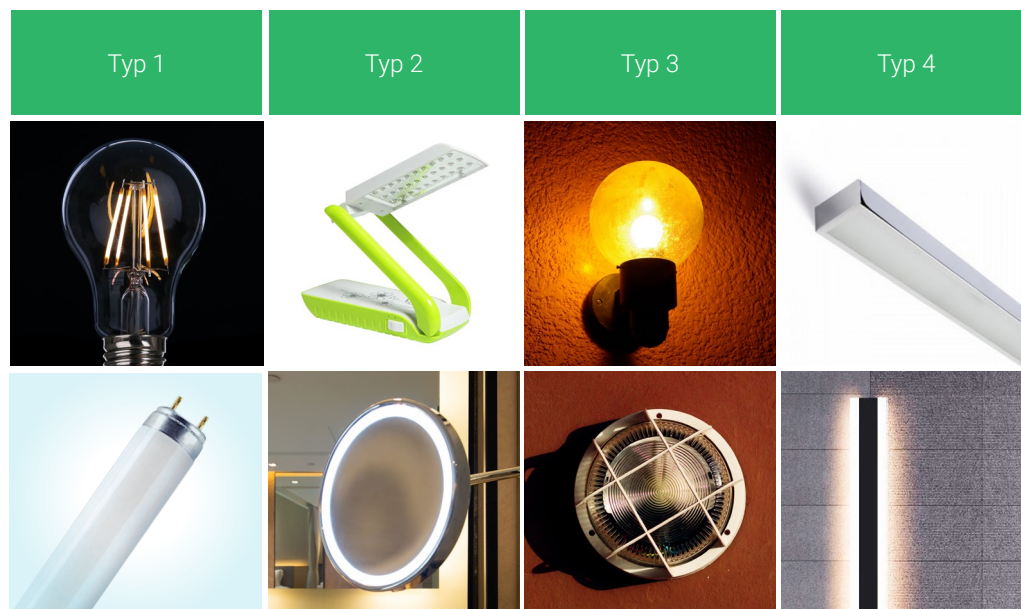
ověření dozoru trhu bez trvalého poškození světelného zdroje

světelný zdroj lze nahradit pomocí běžného nářadí

PŘÍKLADY

DEFINICE

- **Náhradou** světelného zdroje se rozumí výměna s běžně dostupným nářadím a bez trvalého poškození výrobku obsahující světelný zdroj.
- **Rozebíratelností** se míní to, že profesionálové z testovací laboratoře mohou výrobek obsahující světelný zdroj rozebrat pro ověření bez poškození světelného zdroje.
- Výrobci a dovozci výrobků obsahující světelný zdroj musí zaručit, aby byly světelné zdroje **nahraditelné** s použitím běžně dostupného nářadí a bez trvalého poškození výrobku. Na konci života produktu musí být možnost světelný zdroj z výrobku odmontovat.
- Technická **dokumentace** výrobku obsahující světelný zdroj musí obsahovat technické odůvodnění související s funkcí výrobku vysvětlující, proč světelný zdroj a předřadník není vhodné nahrazovat včetně specifikace použití (typ 4). V technické dokumentaci je také uvedeno, jak může být světelný zdroj oddělen od produktu bez trvalého poškození pro účely orgánů dozoru nad trhem (typ 3 a 4).

SVĚTELNÉ ZDROJE MUSÍ BÝT ZAREGISTROVANÉ V DATABÁZI EPREL

Od 1. května 2021 musí být parametry z informačního listu jakéhokoliv světelného zdroje registrovány v databázi EPREL.

Svítlidla a další produkty spadající pod typ 2 jsou z pohledu nařízení světelné zdroje a musí být zaregistrované v databázi EPREL. Ve výrobcích spadající pod typ 3 a 4 musí být do databáze EPREL zaregistrovány jen obsažené světelné zdroje.

Do databáze EPREL se musí výrobky registrovat před prvním uvedením na trh. Registraci musí provést výrobce, dovozce nebo zplnomocněný zástupce.

Více informací o uvádění výrobku na trh a manuál pro databázi EPREL je **zde**.

Poznámka: V tomto seznamu nejsou uvedeny všechny požadavky. Prosím podívejte se do **nařízení 2019/2015**.

TYP 1 A 2 SVĚTELNÝ ZDROJ

Od 1. září 2021 musí světelné zdroje v balení nabízené k prodeji mít nový energetický štítek vytištěný na balení.

Světelné zdroje musí být od 1. května 2021 zaregistrovány v databázi EPREL. Tato povinnost platí také pro již existující svítidla, která spadají do typu 2 (z pohledu nařízení jsou to světelné zdroje).

V pravém dolním rohu, příp. dole u štítku malé velikosti, je QR kód s přímým odkazem na databázi EPREL. Databáze poskytuje dodatečné informace pro všechny výrobky opatřené energetickým štítkem. Databáze EPREL slouží zákazníkům, prodejcům i orgánům pro dohled trhu.

V případě, že není štítek vytištěn na části balení, které má být čelem k zákazníkovi, je vystavena šipka obsahující písmeno s energetickou třídou v barvě odpovídající třídy. Tato povinnost platí také pro produkty typu 2.

Energetický štítek musí být barevný. Energetický štítek může být černobílý, pokud je i balení černobílé. Více informací v příloze III nařízení 2019/2015.

V této spojitosti věnujte pozornost požadavkům na informace dle nařízení 2019/2020 příloha II 3b. Pro produkty typu 1 věnujte pozornost příloze II 3a.

Na vlastním světelném zdroji jsou uvedeny hodnoty užitečného světelného toku (lm) a náhradní teploty chromatičnosti (K) včetně jednotky, pokud na ně zbývá místo i po uvedení bezpečnostních informací. Úhel poloviční osové svítivosti (°) je uveden pro směrové světelné zdroje.

TYP 3 VÝROBEK OBSAHUJÍCÍ SVĚTELNÝ ZDROJ

Výrobci, dovozci a zplnomocnění zástupci výrobků obsahující světelný zdroj poskytnou informace o možnostech náhrady světelného zdroje konečným uživatelem nebo kvalifikovaným odborníkem bez trvalého poškození výrobku. Tato informace je dostupná na volně přístupné internetové stránce.

Pro produkty prodávané přímo konečným zákazníkům je informace o možnosti náhrady uvedena na balení, alespoň ve formě piktogramu, a v instrukcích.

Technická dokumentace:

- jasně specifikuje obsažené světelné zdroje včetně energetické třídy,
- poskytuje instrukce, jak může být světelný zdroj odstraněn pro ověření dohledem trhu bez trvalého poškození,
- nemusí mít uveden QR kód s odkazem na obsažený světelný zdroj v databázi EPREL.

Od 1. března 2022

Pokud je světelný zdroj součástí výrobku obsahující světelný zdroj, je zobrazen čitelně následující text v manuálu nebo brožurě s pokyny:

„Tento výrobek obsahuje světelný zdroj s třídou energetické účinnosti <X>“,
kde <X> je nahrazeno energetickou třídou obsaženého světelného zdroje.

Pokud výrobek obsahuje více než jeden světelný zdroj, je věta v množném čísle nebo je zopakována pro každý světelný zdroj.

Více informací naleznete v nařízení 2019/2015 příloha V a v nařízení 2019/2020 příloha II 3.

TYP 4 VÝROBEK OBSAHUJÍCÍ SVĚTELNÝ ZDROJ

Výrobci, dovozci a zplnomocnění zástupci výrobců obsahující světelný zdroj poskytnou informace o nemožnosti náhrady světelného zdroje konečným uživatelem nebo kvalifikovaným odborníkem bez trvalého poškození výrobku. Tato informace je dostupná na volně přístupné internetové stránce.

Pro produkty prodávané přímo konečným zákazníkům je informace o nemožnosti náhrady uvedena na balení, alespoň ve formě piktogramu, a v instrukcích.

Technická dokumentace:

- jasně specifikuje obsažené světelné zdroje včetně energetické třídy,
- poskytuje instrukce, jak může být světelný zdroj vyjmut pro ověření dohledem trhu bez trvalého poškození,
- nemusí mít uveden QR kód s odkazem na obsažený světelný zdroj v databázi EPREL,
- obsahuje technické zdůvodnění vysvětlující, proč nelze světelný zdroj nahradit, a použití.

Od 1. března 2022

Pokud je světelný zdroj součástí výrobku obsahující světelný zdroj, je zobrazen čitelně následující text v manuálu nebo brožůře s pokyny:

„Tento výrobek obsahuje světelný zdroj s třídou energetické účinnosti <X>“,
kde <X> je nahrazeno energetickou třídou obsaženého světelného zdroje.

Pokud výrobek obsahuje více než jeden světelný zdroj, je věta v množném čísle nebo je zopakována pro každý světelný zdroj.

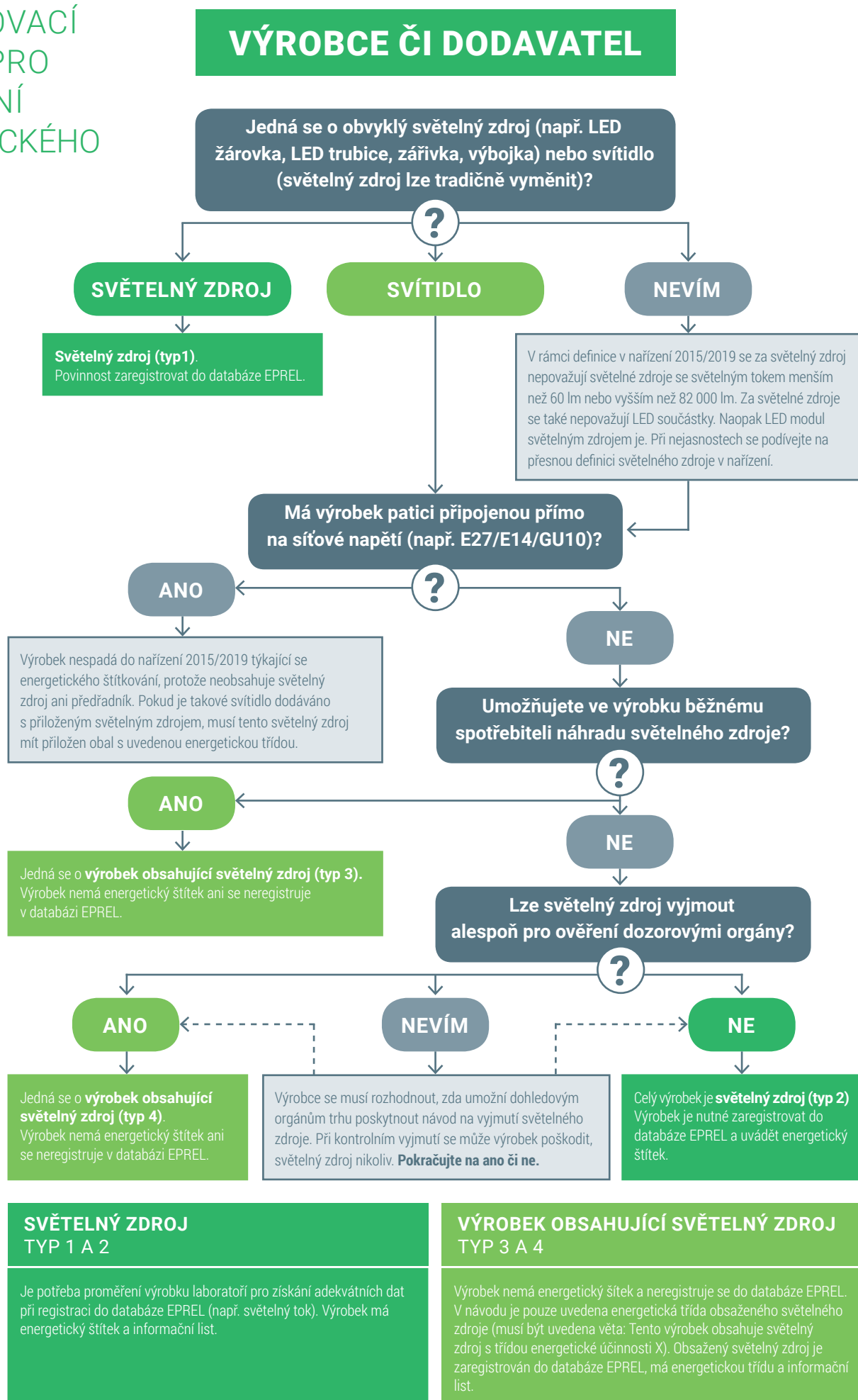
Více informací naleznete v nařízení 2019/2015 příloha V a v nařízení 2019/2020 příloha II 3.

PŘÍKLADY PRODUKTŮ A ZAŘAZENÍ Z POHLEDU NAŘÍZENÍ

- **Svítilidla** – Je třeba rozhodnout, zda lze světelný zdroj vyjmut pro ověření, viz tabulka typů 1-4.
- **LED světelný zdroj** – LED součástky a LED čipy nejsou světelným zdrojem dle definice nařízení, světelným zdrojem jsou naopak LED moduly.
- **Spotřebiče a nábytek s osvětlením** (chladničky, digestoře, osvětlené police, zrcadla, apod.) – Obvykle se jedná o produkty obsahující světelný zdroj, pokud lze světelný zdroj vyjmut pro ověření. Pokud světelný zdroj z výrobku nelze vyjmut pro ověření, je takový výrobek z pohledu nařízení považován za světelný zdroj.
- **Vánoční řetězy** – Barevné vánoční osvětlení nespadá do kategorie světelných zdrojů, protože nesplňuje podmínku bílého světla (viz podmínka trichromatických souřadnic v nařízení). Bílé vánoční řetězy ale spadají do působnosti nařízení, pokud je splněna podmínka světelného zdroje pro celý řetěz: svítí bílým světlem, jednotlivé žárovky nelze vyjmut a celý řetěz má světelný tok vyšší než 60 lm.
- **LED pásy** – Jedná se o světelný zdroj. Do veřejné části databáze EPREL se zadává celková (maximální možná) délka LED pásu. Pro účely testování se použije délka 0,5 m či nejbližší hodnota k 0,5 m. Světelným zdrojem jsou také LED pásy pracující na malém napětí (např. 12 V).

ROZHODOVACÍ PROCES PRO VYSTAVENÍ ENERGETICKÉHO ŠTÍTKU

**SVĚTELNÝ ZDROJ
TYP 1 A 2**

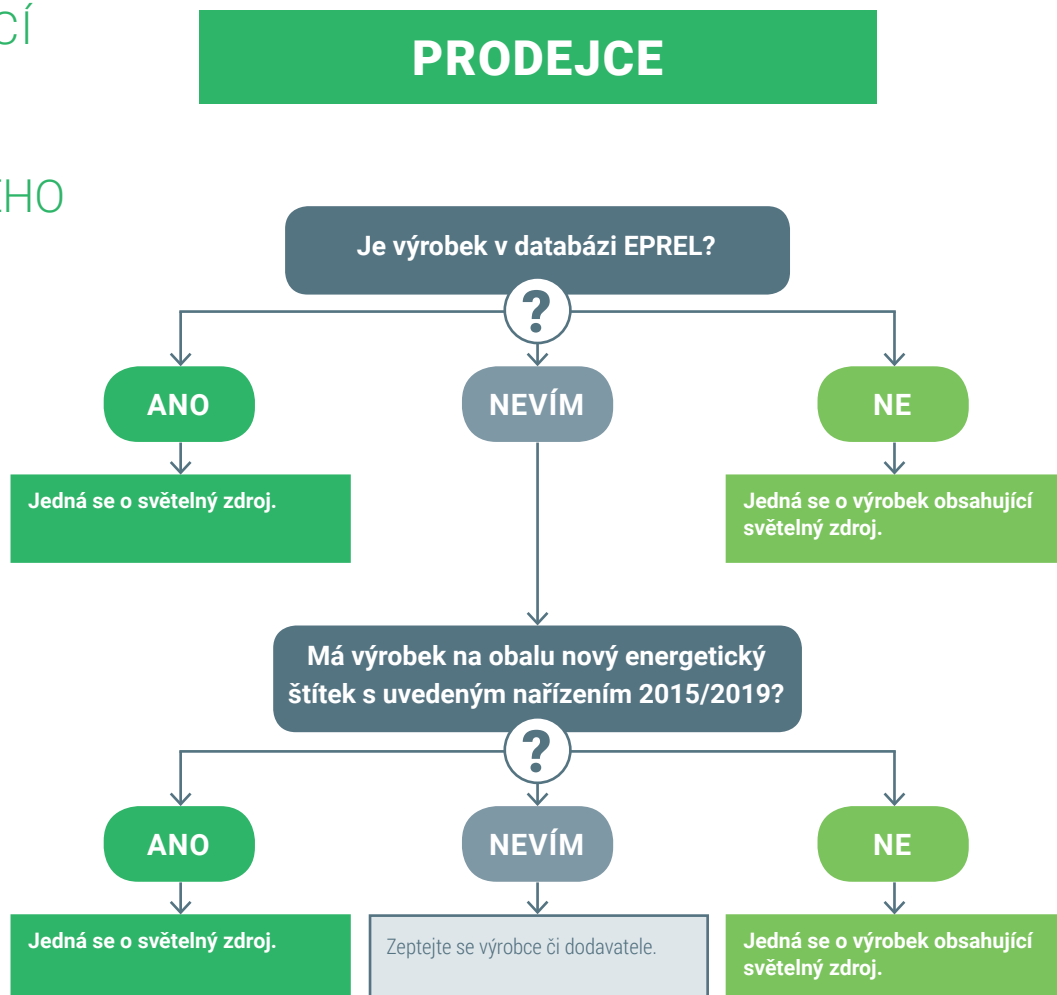
Je potřeba proměření výrobku laboratoří pro získání adekvátních dat při registraci do databáze EPREL (např. světelný tok). Výrobek má energetický štítek a informační list.

**VÝROBEK OBSAHUJÍCÍ SVĚTELNÝ ZDROJ
TYP 3 A 4**

Výrobek nemá energetický štítek a neregistruje se do databáze EPREL. V návodu je pouze uvedena energetická třída obsaženého světelného zdroje (musí být uvedena věta: Tento výrobek obsahuje světelný zdroj s třídou energetické účinnosti X). Obsažený světelný zdroj je zaregistrován do databáze EPREL, má energetickou třídu a informační list.

ROZHODOVACÍ PROCES PRO VYSTAVENÍ ENERGETICKÉHO ŠTÍTKU

Poznámka:

Uvedené rozhodovací diagramy se týkají pouze rozlišení pojmů světelný zdroj a výrobek obsahující světelný zdroj dle evropských nařízení 2015/2019 a 2020/2019. Netýkají se tedy povinností k prohlášení o shodě (CE) ani jiných povinností výrobců a dodavatelů.

INFORMACE PRO PRODEJCE

Energetický štítek je pro světelné zdroje součástí jejich obalu. Pro nové štítky platí přechodná doba 18 měsíců, tj. do 28. 2. 2023, do kdy je **v prodejnách** možný doprodej modelů se starým energetickým štítkem. Následně se musí produkty se starým štítkem z prodejen stáhnout nebo musí být starý štítek překryt novým štítkem.

Energetický štítek lze, kromě uvedení na obalu, i vytisknout a vystavit samostatně vedle vystaveného produktu. Zákazník má mít možnost štítek zároveň získat odkazem na produktovou databázi EPREL, nebo na vyžádání v tištěné podobě.

Při **internetovém prodeji** musí od 21. 9. 2021 všechny internetové obchody pro modely s novým štítkem zobrazovat již nový energetický štítek.

Při prodeji na internetu se v blízkosti ceny musí použít energetický štítek, případně třída energetické náročnosti (odpovídající třídě daného výrobku a písmeno třídy energetické náročnosti ve velikosti shodné s písmem, kterým je uvedena cena). Při prodeji na internetu se v blízkosti ceny výrobku pomocí zobrazovacího mechanismu zobrazí i příslušný informační list výrobku.

Energetická třída výrobku a rozsah tříd energetické účinnosti dostupných na štítku se uvádí i v reklamách a technických propagačních materiálech a všech formách prodeje na dálku. Třída energetické účinnosti se zobrazí o velikosti shodné s písmem, kterým je případně uvedena cena.

VÍCE INFORMACÍ

Obecné informace o štítkování produktů na místě prodeje k dispozici **zde**.

- <https://www.label2020.cz/prodejci/svetelne-zdroje/>
- Nařízení **2019/2015** – Energetické štítky pro světelné zdroje
- Nařízení **2019/2020** – Ekodesign světelných zdrojů
- Nařízení **2021/340** a **2021/341** – Změnová nařízení upravující nařízení 2019/2015 a 2019/2020
- <https://ekodesign-svetlo.cz>
- Návod pro spotřebitele: www.uspornespotrebice.cz

Zpracováno ve spolupráci s časopisem Světlo

Poznámka: Publikace představuje základní požadavky v energetickém štítkování světelných zdrojů. Vzhledem k množství typů světelných zdrojů neposkytuje kompletní přehled. Je nutné se vždy obrátit na konkrétní požadavky příslušné části legislativy.

Spolufinancováno
z prostředků rámcového
programu Evropské unie
Horizont 2020

Projekt Label 2020 je financován z programu pro výzkum a inovace EU Horizon 2020 na základě grantové smlouvy č. 847062. Výhradní odpovědnost za obsah tohoto dokumentu nesou jeho autoři. Dokument nutně neodráží postoj Evropské unie. Agentura CINEA ani Evropská komise nenesou odpovědnost za jakékoliv použití informací zde uvedených.

Kontakt a další informace:
SEVEn, The Energy Efficiency
Center, z.ú.
www.svn.cz

**Legislativa o energetickém
štítkování pro jednotlivé skupiny
výrobků je k dispozici na stránkách
projektu Label2020.cz
a také na stránkách Evropské komise**

